

SCHAKELEN MET RAAD EN DAAD

Bestuursprogramma 2022-2026
gemeenteraad van Borsele

INHOUD

INLEIDING-----	3
WONINGBOUW -----	4
LEEFBAARHEID-----	5
ZOETWATERHUISHOUDING -----	6
WELSTAND -----	7
ENERGIETRANSITIE -----	8
DUURZAAMHEID-----	9
PARTICIPATIE -----	10
OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID-----	11
SOCIAAL DOMEIN -----	12
ONDERWIJS, CULTUUR EN SPORT -----	13
REKENKAMER -----	14
FINANCIEEL-----	14
VARIA -----	15
TOEKOMST BORSELE IN BEELD-----	15
VERANTWOORDING-----	16

INLEIDING

Beste lezer,

We nemen u mee in ons bestuursprogramma voor de periode 2022 tot en met 2026. Een raadsbreed programma waarin we thema's aansnijden die we van belang vinden om in de komende periode te bewerkstelligen. Waarom de titel 'Schakelen met raad en daad'? We hebben in de gesprekken met de informateur Gerard Rabelink aangegeven dat er veel gebeurt in onze gemeente maar soms moeten we naar een hogere versnelling schakelen om recht te doen aan de urgentie van een bepaald thema (wonen) en soms moeten we een andere afslag nemen om onze gewijzigde blik op een onderwerp (welstand) richting te geven. 'Daad' staat voor actie want het resultaat telt. Met 'raad' hebben we niet alleen onszelf voor ogen maar ook de inbreng en adviezen van inwoners, ondernemers, organisaties en ambtenaren. De komende vier jaar gaan we als raad een gezamenlijke uitdaging aan om te komen tot resultaten. Want zoals de informateur benadrukte: "Tussen droom en daad, staat de gemeenteraad." Daarbij houden we onze Borsele bestuurscultuur in ere. Want natuurlijk verschillen we politiek van inzicht en mening maar tevens zien we vele overeenkomsten. Laten we lef, respect en moed tonen om tot de beste oogst voor onze gemeente te komen. We roepen het nieuwe college dan ook op om onze pleidooien over te nemen en in samenspraak tot uitvoering te brengen!

Namens de gemeenteraad van Borsele,

Lokale Partij Borsele

Rien van Hekken

Staatkundig Gereformeerde Partij/ ChristenUnie

Bauke de Jong

Christen-Democratisch Appèl

Peter van 't Westeinde

Partij van de Arbeid

Laura Stroosnijder

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

Roel Boekholt

Democraten 66

Annet van de Ree

WONINGBOUW

Duiding

Dat er een tekort is aan woningen is evident. Althans, we zien in onze omgeving dat velen geen (betaalbare) woning kunnen vinden. Daarom is het nodig dat er woningen worden gebouwd die flexibel zijn voor een keur aan doelgroepen: jongeren, starters, spoedzoekers, arbeidsmigranten en senioren. Als senioren kunnen doorstromen naar een op maat gesneden (huur)woning waar ook zorg wordt geboden, dan ontstaat er voor de andere groepen ruimte. Met name woningcorporatie Beveland Wonen moet hierin een leidende rol nemen met oog voor onze aspiraties, urgentie en hang naar innovatie.

Drempel

Hoewel het duidelijk is dat er een tekort is aan (passende) woningen blijft boven de markt hangen: hoeveel, waar en voor wie? Een dergelijke behoeftepeiling heeft in het verleden plaatsgevonden maar tot op het niveau van de (dorps)kernen in Borsele is dat bijna niet te maken. De definitie van betaalbare woningen moeten we in gezamenlijkheid bepalen, zeker in het licht van de financiële onzekerheden. Daarbij hoeven we niet vast te houden aan blauwdrukken zoals tiny houses, kangoeroewoningen of knarrenhoven; andere, innovatieve concepten voldoen wellicht ook aan de Borselse vraag.

Daad

In het eerste jaar gaan we een dergelijke behoeftepeiling realiseren, mede in het licht van de te ontwikkelen Borselse woonvisie. Een visie op wonen en zorg moet daar deel van uitmaken. Onze aspiraties bespreken we met Beveland Wonen; met onze raamovereenkomst en prestatieafspraken als grondslag. We bouwen naar gelang de daadwerkelijke vraag die er is in onze kernen; daarbij sluiten we geen dorp uit. We stippelen beleid uit om leegstaande boerderijen en gebouwen met een maatschappelijke functie, om te bouwen tot innovatieve woonconcepten. We stellen kaders voor een mogelijke verplichting dat de koper van een woning daar ook zelf gaat wonen (zelfbewoningsplicht). Flexibiliteit, kleinschaligheid, bouwen in lagen, zorg dichtbij en erfpachtconstructie zijn daarbij enkele steekwoorden. We ontwikkelen een gedifferentieerd grondbeleid (kleine kernen; jongeren; erfpacht) om de betaalbaarheid van woningen te bewerkstelligen.

LEEFBAARHEID

Duiding

De maatschappelijke voorzieningen zoals dorpshuizen, basisscholen en sportgelegenheden zijn talrijk in onze gemeente Borsele. De vraag die we ons daarbij stellen is “hoe houden we het betaalbaar?” Wellicht hebben we van sommige voorzieningen te veel en van sommige te weinig? Voorzieningen moeten geclusterd worden maar niet alles in één dorp. De combinaties moeten logisch zijn maar hier speelt de bezettingsgraad mee en ‘welke behoefte leeft er in de dorpen?’ Zeker is dat we in elk dorp een centrale voorziening willen (behouden). Daar kan een veelvoud aan functies en mensen worden gecombineerd zoals eenzaamheidsbestrijding, gezamenlijke eetmomenten, zorg, bewegingsactiviteiten en zelfs de gemeente met een loket. Voor de basisscholen geldt dat ze goed bereikbaar moeten zijn. Onze eigen visie op onderwijs - met name op het gebied van schoolgebouwen - is daarbij van belang. Clustering moet ook zorgen voor kwaliteitsverbetering waarbij we de bijhorende faciliteiten passend moeten zijn (denk aan parkeergelegenheid) bij de nieuwe schaal.

Drempel

Zijn we zachte heelmeesters als we zeggen dat we geen verplichting of dwang op gaan leggen? Nee, want er komen zogeheten ‘natuurlijke momenten’ waarop we deze discussie kunnen én moeten voeren; bijvoorbeeld in het kader van het verduurzamen van gebouwen. Daarbij maken we duidelijk wat de voordelen zijn voor de verenigingen. Daarbij scheppen we als gemeente de voorwaarden en creëren draagvlak. Aan de andere kant zijn er nu al verenigingen die bij ons aankloppen, om te vragen wat onze koers is.

Daad

Dat vraagt om het opstellen van een ‘kaderplan voorzieningen’ waarin we antwoord geven op het clusteren van voorzieningen. Daarin geven we de koers weer die we voor ogen hebben en de route die we moeten lopen om tot het clusteren en combineren van voorzieningen te komen. Aan de hand van het kaderplan kunnen we bestuurlijke keuzes maken, met aandacht voor het geld dat er mee gemoeid is. Het benoemen van een verenigingsondersteuner kan hierin een rol spelen.

ZOETWATER- HUISHOUDING

Duiding

Voor de leefbaarheid en de economie is het van cruciaal belang om over voldoende zoetwater te beschikken. Naar verwachting krijgen we in de toekomst steeds vaker te maken met perioden van droogte. Die kunnen leiden tot watertekorten voor onder meer natuur, land- en tuinbouw en industrie. Weerbaarheid tegen zoetwatertekort is daarom van belang. We gaan ervoor zorgen dat er voldoende zoetwater beschikbaar is in onze gemeente Borsele. We zijn immers de grootste fruitteeltgemeente. Maar zoetwater is niet alleen van belang voor de land- en tuinbouw. Het gaat ook om een beter én uiteindelijk een voorzichtiger gebruik van het water. In die zin heeft het ook een koppeling met duurzaamheid. Daarbij moeten we samenwerken met Zeeuwse onderzoekinstellingen, andere overheden en vooral de ondernemers. De visie op zoetwater moet volgens ons namelijk van onderop komen.

Drempel

We zijn daarbij als Borsele afhankelijk van een veelvoud aan voornamelijk regionale en provinciale actoren. Het onderwerp zien we natuurlijk ook in dat grotere kader. Echter, we spannen ons in om deze partijen bijeen te brengen; wij moeten dat faciliteren.

Daad

Hoewel het geen gemeentelijke taak is, vinden we het noodzakelijk dat er voortgang komt in het dossier 'zoetwaterhuishouding'. De Lokale Partij Borsele komt daartoe met een initiatiefvoorstel in het eerste tijdvak van deze raadsperiode. In het voorstel vermelden we concreet wat het resultaat moet zijn, hoe we het gaan realiseren, wat de financiële gevolgen zijn, hoe we partijen bijeenbrengen, wie de uitvoering op zich moet nemen maar ook welke innovatieve perspectieven dit voor andere thema's biedt.

WELSTAND

Duiding

De benaming voor welstand is tegenwoordig: het beeldkwaliteitsadvies. We gebruiken evenwel de term 'welstand' zoals in de volksmond gebruikelijk is. Kunnen we zeggen dat we hier tweeledig in staan? Want enerzijds zijn we er trots op hoe de welstand geregeld is, de afgelopen acht jaar. We krijgen daarover namelijk ook veel instemmende geluiden. Aan de andere kant horen we ook dat we wel erg stringent zijn (geweest) voor bepaalde ontwerpen. We gingen voor een tien maar dat mag ook een zeventje zijn. Welstand is de mate waarin het uiterlijk of de plaatsing van nieuwe bouwwerken passen in de omgeving. Een welstand met verschillende bandbreedtes lijkt ons daarbij het uitgangspunt te moeten worden.

Drempel

We moeten tegemoet komen aan zowel de door ons gewenste plooibaarheid als aan het voorkomen van een 'wildgroei' bij het (ver)bouwen zonder regels.

Daad

We gaan de welstand inrichten met meer plooibaarheid. We koppelen daartoe de deskundigen van dit vraagstuk aan een vertegenwoordiging van de raad. We kunnen een bandbreedte aanleggen voor de welstandsregels door bijvoorbeeld:

- De huidige regels blijven hanteren voor beschermde dorpsgezichten.
- Een mildere welstand voor de andere kernen.
- Een welstandsvrij gebied, bijvoorbeeld op grote bouwlocaties.

We komen ook met een oplossing voor de worsteling tussen enerzijds verduurzaming en anderzijds de welstand. Met vorenstaande in gedachten biedt inbreiding - het bouwen binnen bestaande bebouwing - dan ook mogelijkheden.

ENERGIE- TRANSITIE

Duiding

We zetten in op een uitvoerige compensatie door de Rijksoverheid voor het feit dat we als Borsele zijn gaan fungeren als het ‘Stopcontact van Nederland’. Het toenemende ongerief moet worden goedgeemaakt met extra geld. De overgang naar een situatie waarin de energievoorziening structureel anders van aard en vorm is, dan in het huidige energiesysteem: dat is in het kort de essentie van de energietransitie. In dit nieuwe systeem is fossiele brandstof grotendeels vervangen door duurzame energiebronnen, is er veel aandacht voor energiebesparing en energieopslag en is de energievoorziening meer decentraal georganiseerd.

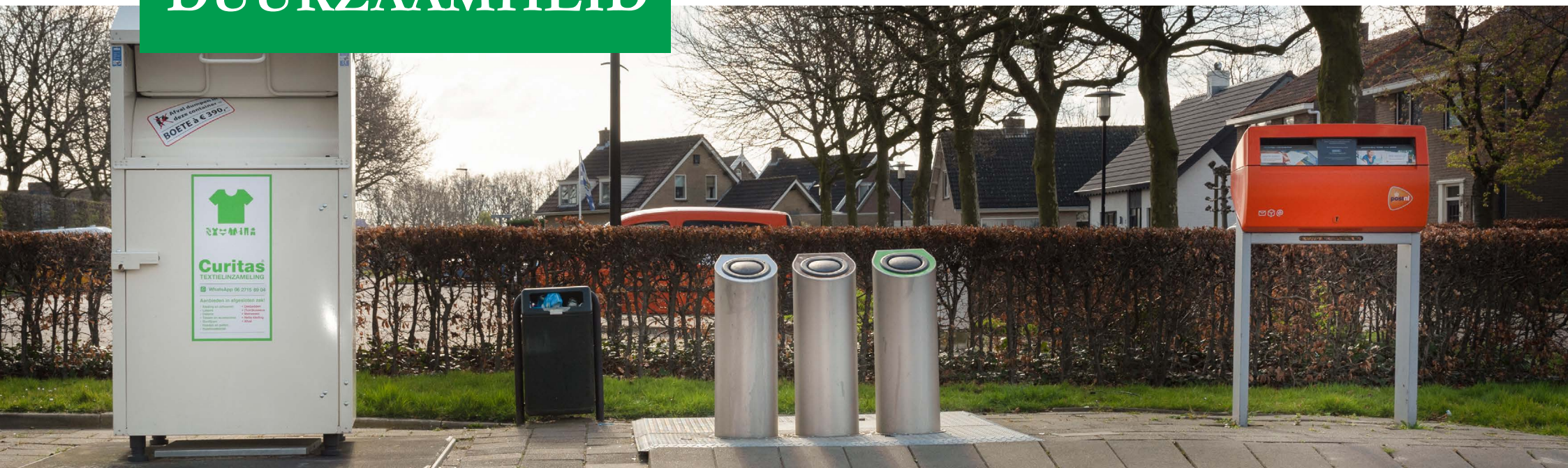
Drempel

We moeten gecompenseerd worden voor zaken waarover wij als gemeente niet (zelfstandig) besluiten maar die zowel landschappelijk als maatschappelijk een grote impact hebben: de kerncentrale, de 380V-hoogspanningsverbinding en de zogeheten ‘aanlanding wind op zee’.

Daad

We werken alternatieve (kleinschalige) manieren van energieopwekking verder uit: wind, zon en waterstof. We stellen daartoe samen kaders op voor de randvoorwaarden die daarbij nodig zijn. Bij de compensatie denken we ook dat de vrachtwagenparkeerplaats - de zogeheten Central Gate - binnen de havencontouren moet plaatsvinden in plaats van buiten. Daarbij moeten voldoende groene buffers worden aangebracht.

DUURZAAMHEID

Duiding

We gaan als gemeente het goede voorbeeld geven aan onze inwoners hoe we Borsele samen klimaatbestendig en duurzaam kunnen maken. Als gemeente kunnen we bijvoorbeeld de biodiversiteit vergroten, afvalstromen verminderen en het watersysteem beschermen tegen de nadelige gevolgen van de klimaatverandering.

Drempel

Duurzaamheid vergt de nodige aanpassingen aan woningen en gebouwen. Voorbeelden zijn: een warmtepomp, het isoleren van vloer en schuin dak, zonnepanelen en HR++glas. Daarbij moeten we aandacht hebben voor de (financiële) gevolgen die dergelijke aanpassingen hebben voor inwoners met een laag- en middeninkomen. Onze gemeentelijke ambities (lees: de uitvoering van de plannen) worden trouwens ook mede bepaald door het geld wat we tot onze beschikking hebben.

Daad

We moeten onze inwoners en ondernemers actief helpen om te verduurzamen. We gaan actief aan de slag met de gemaakte wijkuitvoeringsplannen. Ook creëren we een fonds voor de laag- en middeninkomens. Daaruit kunnen zij de investeringen doen die horen bij het verduurzamen. We schenken (blijvende) aandacht aan biodiversiteit, de groenstructuurplannen en de dorpsbossen.

PARTICIPATIE

Duiding

Gezien het afnemende vertrouwen van de burger in de overheid, is het van belang om extra aandacht te hebben voor: a) de voortdurende verbetering van de gemeentelijke dienstverlening en b) voor het betrekken van de inwoners bij het democratisch proces. We hebben als Borsele een rijke historie van participatie met onder meer B2030, dorpsraden en de adviesraden (Seniorenraad, Jongerenraad, Wmo-raad en Culturele raad). We vinden het belangrijk dat de inwoners kunnen bijdragen aan onze gemeente met hun kennis, kunde of ervaringen. Daardoor vergroten we het draagvlak voor beleid, versterken we de sociale cohesie en verkrijgen we ideeën of informatie.

Drempel

We moeten ervoor zorgen dat ook de zwijgende meerderheid zijn stem kan laten horen en dat niet alleen de ‘gebruikelijke entourage’ zijn zegje doet. Participatie heeft een palet aan mogelijkheden. We moeten deze inzetten afhankelijk van de doelgroep, het doel en het onderwerp. Meebeslissen betekent ook medeverantwoordelijk zijn.

Daad

Het is goed om in die context ook te kijken naar andere manieren van het benaderen van inwoners. In dat licht kijken we vol verwachting uit naar de nieuwe participatienota.

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Duiding

Voor de inwoners van Borsele willen we een woon-, leef- en werkklimaat waar iedereen zich veilig voelt en waar het veilig is. Het handhaven van de openbare orde en het borgen van de veiligheid in Borsele is immers een essentiële basisvoorwaarde voor het functioneren van een samenleving.

Drempel

De toename van met name drugscriminaliteit verplaatst zich steeds verder naar het platteland en de Zeeuwse havens. Maar ook cybercrime, milieudelicten en ondermijnende criminaliteit nemen toe. Deze kwesties overstijgen onze gemeentelijke grenzen. De rol van de gemeente in de aanpak hiervan is de afgelopen jaren groter geworden.

Daad

De openbare orde en veiligheid moeten onze aandacht krijgen de komende jaren: zowel wat betreft preventie als repressie. Voor het integrale veiligheidsbeleid nemen we de regierol op ons, in nauwe samenspraak met het openbaar ministerie, de politie, de douane, de Veiligheidsregio Zeeland, het waterschap Scheldestromen, North Sea Port en de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland. Bij die laatste is het van belang om het beleid voor vergunningen, toezicht en handhaving te versterken. Naast gemeentelijk moeten we ook op provinciaal niveau (regionale crisis- en rampenbeheersing) als landelijk niveau (landelijke bestrijding van georganiseerde misdaad) berekend zijn op onze rol.

SOCIAAL DOMEIN

Duiding

Een breed spectrum aan aandachtsgebieden beslaat het sociaal domein: Wmo, jeugdzorg, volksgezondheid, inkomensregelingen en arbeidsparticipatie. ‘Hoe zorgen we voor onze medemens,’ is daarbij zeer kort samengevat onze opgave. Onze gemeente moet een vangnet (blijven) bieden aan de inwoners die het zonder onze hulp niet redden.

Drempel

De discrepantie tussen enerzijds het benodigde geld voor de Wmo- en jeugdzorg en anderzijds wat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld, heeft de afgelopen jaren een vergrootglas gelegd op het sociaal domein. Een maalstroom aan kwesties moest en moet worden opgelost.

Daad

We moeten zorgen dat het actieplan en het koersplan sociaal domein tot uitvoering gebracht kunnen worden. We moeten daar tijd en rust voor inruimen; de gevolgen van de daarin genoemde acties en oplossingen worden immers (veelal) pas op termijn zichtbaar. We gaan onze voorliggende voorzieningen verder vormgeven, werken aan het creëren van plekken voor ontmoeting en een oplossing bedenken - binnen Zeeland - voor zware jeugdcasussen. We blijven aandacht schenken aan preventie en een gezonde leefomgeving, vanuit de opstelling ‘wat iemand wél kan’. De rode draad hierbij is dat iedereen mee moet kunnen doen.

ONDERWIJS, CULTUUR EN SPORT

Duiding

De culturele en creatieve sector is onontbeerlijk voor een gezonde en weerbare samenleving. Het vergroot de leefbaarheid en aantrekkingskracht van dorpen, versterkt de economie, verstevigt de saamhorigheid en verrijkt het onderwijs. Buiten spelen voor kinderen en voldoende bewegen voor eenieder, zijn belangrijk voor (een balans in) gezondheid, leefstijl, welzijn, gezond gewicht en sociale contacten. Sport en bewegen bevorderen de eigen kracht en creëren ontmoetingen.

Drempel

In 2022 hebben we voor sport een actieplan vastgesteld en voor cultuur een beleidsnota, voor onze uitgangspunten en aanpak de komende jaren. Het is eerst en vooral een opgave om daaraan uitvoering te geven.

Daad

De komende periode zetten we ons in om in ieder geval te behouden wat we nog hebben op cultureel en creatief gebied. We stimuleren sportverenigingen om sterk, vitaal, financieel gezond en daarmee toekomstbestendig te worden. We blijven een omgeving creëren voor sport en beweging. Door de koppeling met zowel het sociaal domein als de leefbaarheid wijzen we op het belang voor een integrale aanpak van deze onderwerpen.

REKENKAMER

Duiding

Als raad hebben we voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie het presidium aangewezen. Dit hebben we geregeld in de 'Verordening voor de uitoefening van rekenkamerfunctie van de gemeente Borsele'. Wij kunnen als raad aan het presidium een verzoek doen tot het instellen van een onderzoek. Het presidium is vervolgens belast met en verantwoordelijk voor de uitvoering, begeleiding en sturing van het rekenkameronderzoek.

Drempel

De wijze waarop wij dit geregeld hebben is in lijn met wat is bepaald in de gemeentewet. Als de Wet versterking decentrale rekenkamers wordt aangenomen dan kan het op termijn verplicht worden om als gemeente een rekenkamer in te stellen in plaats van de rekenkamerfunctie.

Daad

Als de rekenkamerfunctie zoals we die nu hebben, op termijn wordt uitgesloten dan willen we een dergelijke rekenkamer gemeenschappelijk met andere (Bevelandse) gemeenten instellen.

FINANCIIEEL

Duiding

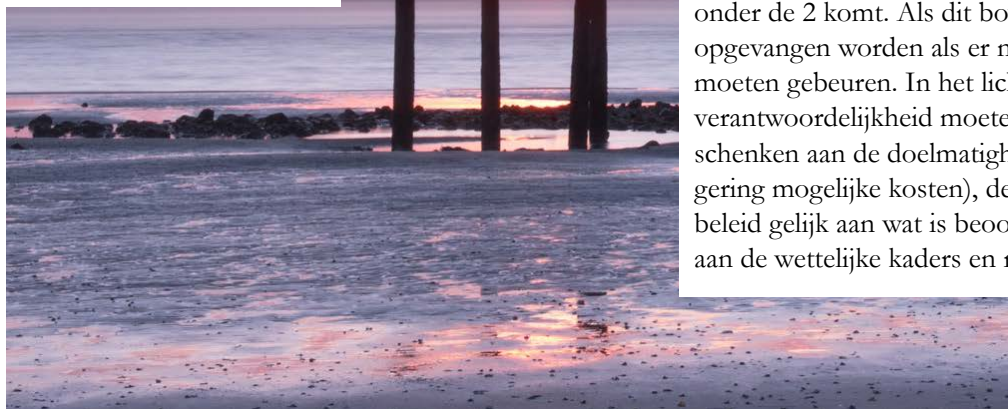
We hebben als raad het budgetrecht; daarmee bepalen we hoe en waaraan het geld van onze gemeente wordt uitgegeven. Een financieel gezond bestuur blijft de basis, ook bij de uitwerking door het college van de thema's uit dit bestuursprogramma. Ons uitgangspunt daarbij is dat de meerjarenbegroting jaarlijks structureel sluitend moet zijn.

Drempel

Voor nieuw beleid moeten we ook geld hebben. We kunnen daartoe onze inkomsten laten stijgen of op bepaalde taken bezuinigen. Wellicht betekenen onze ambities dat uitgaven voor het huidige beleid teruggebracht moeten worden om het nieuwe beleid te kunnen financieren.

Daad

Hierbij zoeken we naar de balans tussen de stijging van de gemeentelijke lasten met de inflatiecorrectie en het putten uit de algemene reserve. Soms gaan de lasten voor de baten uit maar we moeten beletten dat het weerstandsvermogen onder de 2 komt. Als dit boven de 2 blijft, kunnen situaties opgevangen worden als er noodzakelijke incidentele uitgaven moeten gebeuren. In het licht van onze controlerende verantwoordelijkheid moeten we daarbij blijvende aandacht schenken aan de doelmatigheid (beleidsdoelen behalen tegen zo gering mogelijke kosten), de doeltreffendheid (resultaat van het beleid gelijk aan wat is beoogd) en de rechtmatigheid (voldoen aan de wettelijke kaders en regelgeving).

VARIA

Onderstaande onderwerpen zijn door de informateur bij één of meerdere partijen opgetekend. Deze zouden evenwel op een brede(re) consensus kunnen rekenen, onder meer op grond van de verkiezingsprogramma's.

- De verloederde bedrijventerreinen opknappen.
- De toegankelijkheid verbeteren voor inwoners met minder mogelijkheden.
- De aanstelling van een werknemer voor het verwerven van subsidies.
- De hondenbelasting afschaffen.
- Het inzetten voor de LHBTIQ+-groep door een 'Regenboogakkoord'.
- Het belang van de fietsinfrastructuur opschalen: ruimte aan de fietsers.
- De mogelijkheid bieden tot winkelpenning op zondag.

TOEKOMST BORSELE IN BEELD

We gaan een besluit nemen over de scenario's uit het rapport ['Toekomst Borsele in beeld'](#). Hieronder de zes thema's:

0-scenario | Borsele Breed

Scenario 1 | Basic Borsele

Scenario 2 | Sociaal Borsele

Scenario 3 | Ondernemend Borsele

Scenario 4 | Energiek Borsele

Scenario 5 | Unie(k) Borsele

VERANTWOORDING

Het bestuursprogramma is samengesteld en geschreven door Gerard Rabelink; informateur in de gemeente Borsele. Hij licht zijn werkwijze toe:

“Op 30 maart 2022 ben ik door de Lokale Partij Borsele (LPB) gevraagd om te onderzoeken welke partijen bereid waren tot een coalitie met de LPB. De LPB was de winnaar van de verkiezingen van 16 maart 2022. Daartoe heb ik gesprekken gevoerd met de vertegenwoordigers van de zes Borselse fracties. Ook heb ik de verkiezingsprogramma's en het rapport 'Toekomst Borsele in Beeld' doorgenomen. In mijn 'Rapport van bevindingen' van 5 april 2022 heb ik geconcludeerd dat een coalitie met de LPB niet tot de mogelijkheden behoorde. Vervolgens heeft de op één na grootste partij in Borsele - SGP/ChristenUnie - mij verzocht om een coalitie van CDA, PVDA en SGP/ChristenUnie te vormen, voorafgegaan door een informatieronde als verdieping voor de inbreng van een bestuursprogramma. Ik heb verschillende gesprekken gevoerd met de vertegenwoordigers van de zes fracties in de gemeente Borsele. Aan de hand daarvan heb ik de gezamenlijke thema's bijeengebracht. Daarbij heb ik ervoor gekozen om de rode draad uit de gesprekken te halen. De fracties kunnen zich daardoor herkennen in de teksten. Dat zal bij het ene onderwerp wat uitdrukkelijker zijn dan het andere; afhankelijk wat is ingebracht. Ik heb het bestuursprogramma geschreven vanuit het oogpunt van de fracties. Immers, het zijn de thema's waaraan de raad uitdrukking en een vervolg aan wil geven. Vandaar dat u 'wij' moet lezen als 'de raad'. Niet alle beleidsonderwerpen uit gemeenteland zijn in dit bestuursprogramma genoemd. Dat wil niet zeggen dat hiervoor geen aandacht is. In de gesprekken is echter vooral de nadruk gelegd op de onderwerpen waar de raad de komende periode het verschil wil maken. Aan de nieuwe coalitie de oproep om deze wensen te vertalen naar uitvoering; uiteraard in gezamenlijkheid met de gemeenteraad.”

gemeente
BORSELE